

سایر اطلاعات شرکت طی دوره مالی عبارت است از :

۲/۱ - موجودی کالای پایان دوره، معادل ۴۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

۲/۲ - بر اساس شرکت نامه سود تضمین شده ای معادل ۱۰٪ به سرمایه شرکا تعلق می گیرد و سپس باقی مانده سود و زیان

به نسبت مساوی بین آنها تقسیم می گردد. (سرمایه اول و پایان دوره شرکا یکسان است.)

مطلوب است : ثبت رویداد مالی و بستن حساب های موقت

دفتر روزنامه تضامنی حسینی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			خلاصه سود و زیان		۱/۴۰۰/۰۰۰	
۲			موجودی کالای اول دوره		۴۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۰/۰۰۰
۳			موجودی کالای پایان دوره			۴۰۰/۰۰۰
۴			خلاصه سود و زیان		۳۱/۰۰۰/۰۰۰	
۵			فروش			۳۱/۰۰۰/۰۰۰
۶			خلاصه سود و زیان		۲۱/۰۰۰/۰۰۰	
۷			خرید			۲۱/۰۰۰/۰۰۰
۸			خلاصه سود و زیان		۷/۵۰۰/۰۰۰	
۹			هزینه های اداری			۴/۰۰۰/۰۰۰
۱۰			هزینه های توزیع و فروش			۳/۵۰۰/۰۰۰
۱۱			خلاصه سود و زیان		۱/۵۰۰/۰۰۰	
۱۲			تقسیم سود			۱/۵۰۰/۰۰۰
۱۳			تقسیم سود		۵۶۰/۰۰۰	
۱۴			جاری شرکا - حسینی			۲۰۰/۰۰۰
۱۵			جاری شرکا - امیری			۳۶۰/۰۰۰
۱۶			انتقال ۱۰٪ سود تضمین شده به حساب شرکا			
۱۷			تقسیم سود		۹۴۰/۰۰۰	
۱۸			جاری شرکا - حسینی			۴۷۰/۰۰۰
۱۹			جاری شرکا - امیری			۴۷۰/۰۰۰
۲۰			انتقال سود عملکرد به حساب شرکا			
۲۱			جاری شرکا - حسینی		۴۰۰/۰۰۰	
۲۲			جاری شرکا - امیری		۵۰۰/۰۰۰	
۲۳			برداشت - حسینی			۴۰۰/۰۰۰
۲۴			برداشت - امیری			۵۰۰/۰۰۰

④ ۴۰۰/۰۰۰	① ۱/۴۰۰/۰۰۰
③ ۳۱/۰۰۰/۰۰۰	④ ۲۱/۰۰۰/۰۰۰
	⑤ ۷/۵۰۰/۰۰۰
	⑥ ۱/۵۰۰/۰۰۰

④ ۱/۵۰۰/۰۰۰	② ۵۶۰/۰۰۰
	③ ۹۴۰/۰۰۰

④ ۴۰۰/۰۰۰	① ۴۰۰/۰۰۰
-----------	-----------

② ۳۶۰/۰۰۰	③ ۵۰۰/۰۰۰
③ ۴۷۰/۰۰۰	
۳۳۰/۰۰۰	

② ۲۰۰/۰۰۰	④ ۴۰۰/۰۰۰
③ ۴۷۰/۰۰۰	
۲۷۰/۰۰۰	

④ ۵۰۰/۰۰۰	② ۵۰۰/۰۰۰
-----------	-----------

پرسش‌های چهار گزینه‌ای

- در بستن حساب‌های موقت شرکت تضامنی، کدام حساب نقش واسطه اولیه را دارا می‌باشد؟
 - حساب تقسیم سود
 - خلاصه حساب سود و زیان
 - تراز آزمایشی
 - تراز اختتامیه
- مانده حساب «خلاصه سود و زیان» به کدام حساب انتقال می‌یابد؟
 - تراز آزمایشی
 - ترازنامه
 - صورتحساب سرمایه
 - تقسیم سود
- در موقع بستن حساب‌های موقت، حساب برداشت به چه حسابی منتقل می‌شود؟
 - سرمایه شرکا
 - حساب جاری شرکا
 - هیچ حسابی منتقل نمی‌شود؟
 - تقسیم سود
- هزینه‌های یک شرکت تضامنی در موقع بستن حساب‌ها، به چه حسابی منتقل می‌شوند؟
 - درآمد
 - تقسیم سود
 - خلاصه حساب سود و زیان
 - ترازنامه
- کدام یک از ثبت‌های زیر، برای بستن حساب تخفیفات نقدی فروش، در دفتر روزنامه نوشته می‌شود؟

الف - تخفیفات نقدی فروش	××
ب - تخفیفات نقدی فروش	××
ج - خلاصه سود و زیان	××
د - فروش کالا	××
الف - تخفیفات نقدی فروش	××
ب - تخفیفات نقدی فروش	××
ج - خلاصه سود و زیان	××
د - فروش کالا	××

- ۱- تراز آزمایشی پایان سال شرکت تضامنی خیبری و شرکا، به شرح زیر است. مطلوب است ثبت رویدادهای مربوط به بستن حسابهای موقت در پایان سال با توجه به مفروضات زیر:
- ۱/۱- سود تضمین شده معادل ۱۰٪ سرمایه شرکا
- ۱/۲- سود شرکت به نسبت ۳ و ۱ بین خیبری و بابایی تقسیم می‌شود.

تراز آزمایشی شرکت تضامنی خیبری و شرکا

بستانکار	بدهکار	نام حساب
	۳/۰۰۰/۰۰۰	موجودی نقد و بانک
	۴/۰۰۰/۰۰۰	حسابهای دریافتی
	۸۰۰/۰۰۰	پیش پرداخت اجاره
	۱/۷۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
	۱/۵۰۰/۰۰۰	ماشین آلات
۲/۰۰۰/۰۰۰		حسابهای پرداختی
۳/۰۰۰/۰۰۰		اسناد پرداختی
۳۵۰/۰۰۰		استهلاک انباشته
۱/۸۰۰/۰۰۰		سرمایه خیبری
۱/۲۰۰/۰۰۰		سرمایه بابایی
	۳/۲۵۰/۰۰۰	برداشت خیبری
	۲/۳۵۰/۰۰۰	برداشت بابایی
۶/۵۰۰/۰۰۰		درآمد تبلیغات
۱۰/۹۰۰/۰۰۰		درآمد خدمات
	۲/۱۵۰/۰۰۰	هزینه حقوق
	۳/۲۰۰/۰۰۰	هزینه اجاره
	۱/۰۰۰/۰۰۰	هزینه بیمه
	۲/۰۰۰/۰۰۰	هزینه تبلیغات
	۸۰۰/۰۰۰	هزینه آبدارخانه
۲۵/۷۵۰/۰۰۰	۲۵/۷۵۰/۰۰۰	جمع

۸-۳- انحلال و تصفیه شرکت تضامنی

در صفحات قبل، موارد انحلال شرکت تضامنی بیان شد. در صورت انحلال شرکت تضامنی، در درجه اول باید دارایی‌های شرکت به فروش رسیده، مطالبات آن وصول و بدهی‌های آن پرداخت گردد، سپس از مانده خالص دارایی‌ها، (بدهی - دارایی) سهم سود یا زیان هر شریک تعیین شود. چون فروش دارایی‌ها، وصول مطالبات و پرداخت دیون شرکت نیاز به زمان یا یک دوره خاصی دارد این دوره را «دوره تصفیه» می‌نامند. مسئولیت تصفیه شرکت برعهده مدیر یا مدیران شرکت است که در این دوره به‌عنوان «مدیر تصفیه» نامیده می‌شوند، مگر آن‌که شرکای ضامن، اشخاص دیگری را از بین خود

یا از خارج شرکت برای این امر تعیین نمایند. مدیر تصفیه یا مسئول تصفیه باید اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - فروش کلیه دارایی‌های شرکت

ب - وصول کلیه مطالبات

ج - پرداخت دیون شرکت

د - تقسیم باقی مانده بین شرکا به میزان سهم‌الشرکه آن

برای انجام حسابداری تصفیه شرکت‌ها، دو روش وجود دارد:

۱-۸-۳- روش تصفیه تدریجی: در این روش، تسویه حساب‌های شرکت، به طور تدریجی و در طول مدت زمان طولانی صورت می‌گیرد. همچنین، در این روش، به تدریج که دارایی‌های شرکت به فروش می‌رسد، حساب دارایی مربوط بستانکار و حساب وجوه نقد معادل قیمت فروش، بدهکار می‌گردد و به ازای هر گونه سود یا زیان ناشی از فروش دارایی‌ها، حساب جاری شرکا به نسبت تقسیم سود و زیان، (برحسب مورد)، بدهکار یا بستانکار می‌گردد. در روش تصفیه تدریجی، چنانچه بابت امر تصفیه هزینه‌ای صورت گیرد، معادل مبلغ پرداختی بابت این هزینه‌ها، حساب جاری، شرکا به نسبت تقسیم سود و زیان، بدهکار و حساب وجوه نقد، بستانکار می‌گردد. به طور کلی، در این روش همه سود و زیان‌های تحقق یافته مستقیماً به حساب جاری شرکا، منتقل می‌گردند و در نهایت، مانده وجوه نقد به نسبت سرمایه شرکا بین آن‌ها تقسیم می‌شود. برای این کار، حساب سرمایه شرکا بدهکار و حساب وجوه نقد، بستانکار می‌شود. در این روش، معمولاً وجوه نقد موجود در شرکت، پس از پرداخت تمامی بدهی‌ها، بین شرکا به نسبت سرمایه آن‌ها توزیع می‌گردد. این روش در کتاب حاضر مورد نظر نیست.

۲-۸-۳- روش تصفیه آنی: در روش آنی تصفیه، فرض بر آن است که دارایی‌های شرکت به طور یکجا به فروش خواهد رسید و از هنگام تصویب انحلال، کلیه حساب‌ها به حساب تصفیه انتقال خواهند یافت. در این روش برای ثبت عملیات حسابداری به دو طریق عمل می‌شود:

استفاده از حساب تصفیه که مراحل ثبت حسابداری در این طریق عبارت‌اند از:

۱ - حسابداری به نام «حساب تصفیه» در دفتر کل افتتاح می‌کنیم.

۲- کلیه دارایی‌های شرکت (به استثنای صندوق، - در مورد حساب‌های استهلاک انباشته و ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول و نظایر آن به همین ترتیب عمل می‌شود. - موجودی بانک و جاری شرکا در صورت داشتن مانده بدهکار) را به بدهکار حساب تصفیه می‌بندیم و خود این دارایی‌ها بستانکار می‌شوند.

۳- کلیه هزینه‌هایی که در دوره تصفیه انجام می‌گیرد، به این حساب بدهکار و حساب صندوق یا بانک بستانکار می‌شوند.

۴- هر مقدار از دارایی‌ها که فروخته یا واگذار می‌شوند، حساب تصفیه معادل مبالغ وصولی یا واگذاری، بستانکار و حساب صندوق یا بانک بدهکار می‌گردند. چنانچه هر یک از دارایی‌های شرکت به شرکا واگذار شود به جای حساب صندوق یا بانک، حساب جاری شریک مذکور بدهکار می‌گردد.

۵- بدهی‌های شرکت تسویه می‌گردد یعنی حساب بدهی‌ها بدهکار و معادل آن، حساب صندوق یا بانک بستانکار می‌شود.

۶- حساب جاری هر شریک را به حساب سهم‌الشرکه (سرمایه) آن شریک انتقال می‌دهیم تا وضعیت هر شریک به طور کلی مشخص شود.

۷- پس از انجام مراحل فوق و مانده‌گیری از حساب تصفیه، با توجه به مانده حساب تصفیه (سود یا زیان تصفیه)، سهم هر شریک از این سود یا زیان به نسبت شراکت وی محاسبه و به سرمایه آنان منتقل و حساب تصفیه بسته می‌شود.

۸- با انجام عمل بند فوق حساب تصفیه بسته می‌شود و سود یا زیان تصفیه نیز به حساب سرمایه شرکا انتقال می‌یابد با این عمل ممکن است حساب سرمایه هر یک از شرکا مانده بستانکار و یا مانده بدهکار پیدا کند.

بدهکار بودن مانده حساب سرمایه هر شریک به معنی آن است که آن شریک نه تنها سرمایه اولیه خود را از دست داده، بلکه معادل مانده بدهکار حساب سرمایه، به سایر شرکا بدهکار است و باید این بدهی را به شرکت یا سایر شرکا بپردازد. در چنین صورتی، حالت‌های زیر متصور است:

الف - شریک بدهکار، معادل مانده بدهکار حساب سرمایه خود، پول نقد، به صندوق یا بانک شرکت واریز می‌کند که در این حالت، حساب صندوق یا بانک بدهکار شده، حساب سرمایه شریک، معادل وجه پرداختی بستانکار می‌گردد.

ب - شریک بدهکار، با یکی یا سایر شرکا توافق می‌کند که معادل مانده بدهکار حساب سرمایه خود به سایر شرکا، پس از ختم تصفیه پرداخت کند. در چنین حالتی، حساب سرمایه شریک یا شرکایی که بدهی شریک مدیون را پذیرفته‌اند معادل بدهی شریک مدیون، بدهکار می‌شود و حساب سرمایه شریک مدیون، معادل همین مقدار بستانکار می‌گردد.

پ - اگر شریک بدهکار، به هر دلیلی قادر به پرداخت بدهی خود به شرکت (و شرکا) نباشد عملاً چنین رویدادی باعث وارد آمدن ضرر سایر شرکا به نسبت خود می‌شود. مثلاً چنانچه امیری و حسینی و فرزادی به نسبت‌های $\frac{1}{8}$ ، $\frac{3}{8}$ ، $\frac{4}{8}$ در سود و زیان شرکتی سهم باشند و حساب سرمایه فرزادی مانده بدهکار داشته باشد و او نتواند آن را به شرکت (یا شرکا) پرداخت کند، مبلغ بدهی فرزادی باید به نسبت ۱ و ۳ بین امیری و حسینی تسهیم گردد. یعنی در این حالت حساب سرمایه هر یک از سایر شرکا را معادل سهم شرکت آن شریک از بدهی شریک مدیون، بدهکار و حساب سرمایه شریک مدیون را معادل مانده‌اش، بستانکار می‌کنیم.

۹- با انجام بند الف فوق فقط دو گروه حساب دارای مانده خواهند بود. حساب‌های نقدی و حساب‌های سرمایه شرکا با مانده این دو گروه حساب، باید مساوی باشد. در چنین حالتی (وجود وجوه نقدی در صندوق یا بانک)، موجودی نقد معادل مانده حساب سرمایه شرکای موجود بین آن‌ها تقسیم می‌شود. بدین طریق که حساب سرمایه هر یک از شرکا، معادل مانده‌اش، بدهکار و هر یک از حساب‌های نقدی (صندوق و بانک) نیز معادل مانده آن‌ها، بستانکار می‌شوند.

تذکر مهم: در مورد حسابداری انحلال شرکت تضامنی، توجه دانش‌آموزان را به این نکته جلب می‌نماید که نباید وجه نقد را نیز بر مبنای نسبت مقرر در شرکت‌نامه برای تقسیم سود و زیان، بین شرکا توزیع کنند، زیرا با این عمل، مانده حساب سرمایه شرکا، معمولاً بسته (صفر) نمی‌شود و به عبارت دیگر، عملیات تصفیه نیمه تمام می‌ماند. بنابراین، باید توجه کرد که نسبت مقرر در شرکت‌نامه، مبنای تقسیم سود و زیان بین شرکاست. در صورتی که در پایان عملیات تصفیه، مبنای توزیع وجه نقد بین شرکا، مانده حساب سرمایه آن‌ها پس از فروش دارایی‌ها، وصول مطالبات، پرداخت بدهی‌ها و تقسیم سود و یا زیان تصفیه می‌باشد.

مثال نمونه ۱: حسینی و امیری، در شرکت تضامنی حسینی و شرکا در سود و زیان آن، به نسبت مساوی سهم‌اند. در تاریخ پایان شهریورماه سال جاری، شرکا تصمیم به انحلال شرکت می‌گیرند. ترازنامه شرکت در تاریخ مذکور به صورت زیر بوده است:

شرکت تضامنی حسینی و شرکا

به تاریخ ترازنامه ۱۳۰۶/۳۱

دارایی‌ها:	بدهی و سرمایه:
نقد و بانک	۳/۰۰۰/۰۰۰
حساب‌های دریافتی	۱۷/۵۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه	۲/۵۰۰/۰۰۰
جمع	۶۰/۰۰۰/۰۰۰
	بدهی و سرمایه:
	حساب‌های پرداختی
	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
	سرمایه حسینی
	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
	سرمایه امیری
	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
	جمع
	۶۰/۰۰۰/۰۰۰

نتیجه انحلال شرکت به شرح زیر بوده است :

۱/۱- ساختمان به مبلغ ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رفت.

۱/۲- موجودی کالا به مبلغ ۲۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.

۱/۳- ائانه به مبلغ ۲/۱۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۱/۴- جمع مبالغ وصولی از بدهکاران ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

۱/۵- هزینه های تصفیه بالغ بر ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می گردد.

۱/۶- کلیه بدهی های شرکت با کسر ۱۰ درصد تخفیف، تصفیه شد.

حل: ترتیب انحلال و تصفیه شرکت و ثبت های لازم در دفتر روزنامه به روش آنی به صورت زیر خواهد بود :

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه حساب های دریافتی موجودی کالا ساختمان ائانه بابت بستن حساب دارایی ها		۵۷/۰۰۰/۰۰۰	۱۷/۵۰۰/۰۰۰ ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۵۰۰/۰۰۰
۲			نقد و بانک حساب تصفیه بابت فروش ساختمان		۱۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۴/۰۰۰/۰۰۰
۳			نقد و بانک حساب تصفیه بابت فروش موجودی کالا		۲۶/۰۰۰/۰۰۰	۲۶/۰۰۰/۰۰۰
۴			نقد و بانک حساب تصفیه بابت فروش ائانه		۲/۱۰۰/۰۰۰	۲/۱۰۰/۰۰۰
۵			نقد و بانک حساب تصفیه بابت وصول مطالبات		۱۷/۰۰۰/۰۰۰	۱۷/۰۰۰/۰۰۰
۶			حساب تصفیه نقد و بانک بابت پرداخت هزینه تصفیه		۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
۷			حساب های پرداختی نقد و بانک حساب تصفیه بابت پرداخت بدهی های شرکت		۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۳/۵۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰

پس از انجام ثبت های فوق، حساب تصفیه بسته می شود و مانده آن به عنوان سود یا زیان تصفیه، به نسبت تقسیم سود و

زیان، بین شرکا تقسیم می شود :

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۸			حساب تصفیه		۲/۶۰۰/۰۰۰	۱/۳۰۰/۰۰۰ ۱/۳۰۰/۰۰۰
			سرمایه حسینی سرمایه امیری بابت بستن حساب تصفیه و انتقال آن به حساب سرمایه شرکا			

۱/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓟ]	۳/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓢ]
۱۳/۵۰۰/۰۰۰ [Ⓡ]	۱۴/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓣ]
	۲۶/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓝ]
	۲/۱۰۰/۰۰۰ [Ⓣ]
۴۷/۶۰۰/۰۰۰ [Ⓛ]	۱۷/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓢ]
۶۲/۱۰۰/۰۰۰	۶۲/۱۰۰/۰۰۰

۱۴/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓣ]	۵۷/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓛ]
۲۶/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓝ]	۱/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓣ]
۲/۱۰۰/۰۰۰ [Ⓣ]	
۱۷/۰۰۰/۰۰۰ [Ⓢ]	
۱/۵۰۰/۰۰۰ [Ⓡ]	۲/۶۰۰/۰۰۰ سود تصفیه [Ⓛ]
۶۰/۶۰۰/۰۰۰	۶۰/۶۰۰/۰۰۰

مانده ۲۰/۰۰۰/۰۰۰	
سود [Ⓢ] ۱/۳۰۰/۰۰۰	۲۱/۳۰۰/۰۰۰ [Ⓛ]
سود ۲۱/۳۰۰/۰۰۰	۲۱/۳۰۰/۰۰۰

مانده ۲۵/۰۰۰/۰۰۰	
سود [Ⓢ] ۱/۳۰۰/۰۰۰	۲۶/۳۰۰/۰۰۰ [Ⓛ]
۲۶/۳۰۰/۰۰۰	۲۶/۳۰۰/۰۰۰

پس از بستن حساب تصفیه با سرمایه شرکا مانده حساب صندوق یا نقد و بانک دقیقاً برابر با مانده سرمایه شرکا خواهد بود که با ثبت زیر، آخرین عملیات انحلال انجام می شود:

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۹			سرمایه حسینی سرمایه امیری		۲۶/۳۰۰/۰۰۰ ۲۱/۳۰۰/۰۰۰	۴۷/۶۰۰/۰۰۰
			نقد و بانک بابت پرداخت طلب شرکا و پایان تصفیه			

مثال نمونه ۲: فرهمند و فدائی و ایمانی، شرکای شرکت تضامنی ایمانی و شرکا هستند که نسبت مشارکت آن‌ها در سود و زیان ۳، ۴ و ۱ می باشد. ترازنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا، به تاریخ ۱۳/۲/۳۱ به شرح زیر بوده است. شرکا، تصمیم گرفته اند شرکت را در این تاریخ منحل نمایند. فعالیت شرکت در دوره تصفیه به شرح زیر بوده است:

- فروش ماشین آلات ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- فروش ساختمان ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- پرداخت بدهی های شرکت
- پرداخت ۴۰۰/۰۰۰ ریال هزینه های تصفیه

ترازنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا

به تاریخ ترازنامه ۱۳۰۰/۲/۳۱

۱۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۳/۱۰۰/۰۰۰	صندوق
۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه ایمانی	۱/۰۰۰/۰۰۰	ماشین‌آلات
۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه فدائی	۲/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه فرهمند		
<u>۶/۱۰۰/۰۰۰</u>	<u>جمع بدهی و سرمایه</u>	<u>۶/۱۰۰/۰۰۰</u>	<u>جمع دارایی‌ها</u>

مطلوب است :

۱/۲- ثبت عملیات حسابداری مربوط به انحلال و تصفیه شرکت

۲/۲- چنانچه ماشین‌آلات به قیمت ۸۰۰/۰۰۰ ریال و ساختمان به قیمت ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسیده باشد ثبت

عملیات حسابداری تصفیه را انجام دهید.

۳/۲- چنانچه ماشین‌آلات به قیمت ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال و ساختمان به قیمت ۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رود ثبت عملیات

حسابداری تصفیه را انجام دهید.

۱- ثبت عملیات تصفیه با فرض اول

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه ماشین‌آلات ساختمان بستن حساب دارایی‌های غیرنقدی		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			صندوق فروش ماشین‌آلات و ساختمان		۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه صندوق پرداخت هزینه دوران تصفیه		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب‌های پرداختی صندوق پرداخت بدهی‌های جاری شرکت		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۲۰۰/۰۰۰ ۱۵۰/۰۰۰ ۵۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۶			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۱/۸۰۰/۰۰۰ ۱/۸۵۰/۰۰۰ ۱/۹۵۰/۰۰۰	۵/۶۰۰/۰۰۰

۲- ثبت عملیات تصفیه با فرض دوم
دفتر روزنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			صندوق		۱/۸۰۰/۰۰۰	۱/۸۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب‌های پرداختی		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۸۰۰/۰۰۰ ۶۰۰/۰۰۰ ۲۰۰/۰۰۰	۱/۶۰۰/۰۰۰
۶			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۱/۲۰۰/۰۰۰ ۱/۴۰۰/۰۰۰ ۱/۸۰۰/۰۰۰	۴/۴۰۰/۰۰۰

۳- ثبت عملیات حسابداری با فرض سوم

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			صندوق		۴/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب‌های پرداختی		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			حساب تصفیه		۶۰۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰ ۲۲۵/۰۰۰ ۷۵/۰۰۰
۶			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۲/۳۰۰/۰۰۰ ۲/۲۲۵/۰۰۰ ۲/۰۷۵/۰۰۰	۶/۶۰۰/۰۰۰

مثال نمونه ۳: شرکت تضامنی علوی و شرکا، در تاریخ ۱۳/۲/۳۱ تأسیس شده است. شرکای شرکت، علوی، عادل و پناهی هستند که سرمایه‌گذاری آن‌ها به ترتیب معادل ۸/۰۰۰/۰۰۰، ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ و ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است. رویدادهای پس از تأسیس شرکت عبارت‌اند از:

- ۱- برداشت مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال توسط علوی و ۵۰۰/۰۰۰ ریال توسط پناهی صورت گرفته است.
- ۲- حقوق و مزایای ماهانه عادل مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال بوده که تا اسفند ماه ۱۳×× هیچ‌گونه رقمی به وی پرداخت نشده است.
- ۳- پناهی ۲۰۰/۰۰۰ ریال کالا از شرکت برداشت نموده اما هیچ‌گونه وجهی بابت آن پرداخت نکرده است.
- ۴- سود خالص شرکت در ده ماهه منتهی به ۱۳××/۱۲/۳۰، معادل ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است که به‌طور مساوی به شرکا تعلق گرفته و مقرر گردیده است سود مذکور به حساب جاری شرکا انتقال داده شود. مطلوب است ثبت عملیات حسابداری فوق و نمایش حساب‌های مذکور در دفتر کل

دفتر روزنامه شرکت تضامنی علوی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			صندوق سرمایه علوی سرمایه عادل سرمایه پناهی ثبت سرمایه و تأسیس شرکت		۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۸/۰۰۰/۰۰۰ ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			حساب برداشت علوی حساب برداشت پناهی صندوق برداشت شرکا از صندوق		۱/۰۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰
۳			هزینه حقوق جاری شرکا - عادل هزینه حقوق و مزایای تا پایان سال عادل		۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۴			حساب جاری پناهی فروش کالا برداشت کالا توسط پناهی به‌طور نسیه		۲۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰
۵			خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود		۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
۶			تقسیم سود جاری شرکا - عادل جاری شرکا - علوی جاری شرکا - پناهی انتقال سود شرکت به حساب شرکا		۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ۵/۰۰۰/۰۰۰

صندوق	حساب سرمایه عادل	حساب سرمایه علوی								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۴۰/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%; text-align: left;">① ۱/۵۰۰/۰۰۰</td></tr> </table>	① ۴۰/۰۰۰/۰۰۰	① ۱/۵۰۰/۰۰۰	<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۲۰/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۲۰/۰۰۰/۰۰۰		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۸/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۸/۰۰۰/۰۰۰			
① ۴۰/۰۰۰/۰۰۰	① ۱/۵۰۰/۰۰۰									
① ۲۰/۰۰۰/۰۰۰										
① ۸/۰۰۰/۰۰۰										
حساب سرمایه پناهی	حساب جاری شرکا - عادل	حساب جاری شرکا - علوی								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۱۲/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۱۲/۰۰۰/۰۰۰		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">③ ۳/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	③ ۳/۰۰۰/۰۰۰		⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰	
① ۱۲/۰۰۰/۰۰۰										
③ ۳/۰۰۰/۰۰۰										
⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰										
⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰										
حساب جاری پناهی	حساب هزینه حقوق	حساب فروش کالا								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۲۰۰/۰۰۰</td></tr> </table>	⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰	① ۲۰۰/۰۰۰	<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۳/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۳/۰۰۰/۰۰۰		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۲۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۲۰۰/۰۰۰			
⑤ ۵/۰۰۰/۰۰۰	① ۲۰۰/۰۰۰									
① ۳/۰۰۰/۰۰۰										
① ۲۰۰/۰۰۰										
حساب برداشت علوی	حساب تقسیم سود	حساب برداشت پناهی								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۱/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۱/۰۰۰/۰۰۰		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۱۵/۰۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%; text-align: right;">⑤ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰</td></tr> </table>	① ۱۵/۰۰۰/۰۰۰	⑤ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰	<table border="1"> <tr><td style="width: 50%; text-align: right;">① ۵۰۰/۰۰۰</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	① ۵۰۰/۰۰۰			
① ۱/۰۰۰/۰۰۰										
① ۱۵/۰۰۰/۰۰۰	⑤ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰									
① ۵۰۰/۰۰۰										

مثال نمونه ۴: تراز آزمایشی شرکت تضامنی ناصری و شرکا، به تاریخ ۱۳/۳۰/۱۲×۱۳ در زیر ارائه شده است. ناصری و سعیدی و توانا شرکای شرکت، تصمیم گرفته‌اند که در ۱۳/۳۰/۱۲×۱۳ شرکت را منحل و تصفیه کنند. منافع شرکا در شرکت به ترتیب عبارت‌اند از $\frac{2}{5}$ ، $\frac{1}{5}$ و $\frac{2}{5}$ ، و خلاصه اطلاعات تصفیه، به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- معادل ۷۰۰/۰۰۰ ریال از حساب‌های دریافتنی وصول شد و مابقی سوخت شده تلقی گردید.
- ۲- مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال از اسناد دریافتنی وصول شد.
- ۳- مبلغ ۸۰/۰۰۰ ریال از پیش پرداخت بیمه پس از لغو قرارداد وصول شد.
- ۴- موجودی کالا نقداً به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
- ۵- ملزومات اداری نقداً به مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
- ۶- وسایل اداری نقداً به مبلغ ۱/۷۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
- ۷- ساختمان به مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد و خریدار مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را نقداً پرداخت و در مقابل بقیه مبلغ، متعهد گردید که اسناد پرداختی شرکت به وی انتقال داده شود و پرداخت آن برعهده وی قرار گیرد.
- ۸- هزینه‌های تصفیه معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت شد.
- ۹- حساب‌های پرداختی تسویه شد.

۱۰- سود و زیان تصفیه به حساب مانده سرمایه شرکا انتقال داده شد.

۱۱- باقی مانده وجوه صندوق بین شرکا تقسیم شد.

مطلوب است :

اولاً - مانده حساب های تراز آزمایشی اختتامی ۱۳۰۰/۱۲/۳۰ در حساب های T

ثانیاً - ثبت عملیات حسابداری فوق در دفتر روزنامه شرکت.

شرکت تضامنی ناصری و شرکا

تراز آزمایشی

به تاریخ ۱۳۰۰/۱۲/۳۰

ردیف	به حساب	بدهکار	بستانکار
۱	صندوق	۶۰۰/۰۰۰	
۲	حساب های دریافتی	۸۰۰/۰۰۰	
۳	اسناد دریافتی	۷۰۰/۰۰۰	
۴	پیش پرداخت بیمه	۱۰۰/۰۰۰	
۵	موجودی کالا	۳/۰۰۰/۰۰۰	
۶	ملزومات اداری	۱۰۰/۰۰۰	
۷	وسایل اداری	۱/۵۰۰/۰۰۰	
۸	ساختمان	۶/۰۰۰/۰۰۰	
۹	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		۱۰۰/۰۰۰
۱۰	استهلاک انباشته وسایل اداری		۸۰۰/۰۰۰
۱۱	استهلاک انباشته ساختمان		۱/۵۰۰/۰۰۰
۱۲	حساب های پرداختی		۱/۴۰۰/۰۰۰
۱۳	اسناد پرداختی		۲/۵۰۰/۰۰۰
۱۴	سرمایه ناصری		۳/۰۰۰/۰۰۰
۱۵	سرمایه سعیدی		۲/۰۰۰/۰۰۰
۱۶	سرمایه توانا		۱/۵۰۰/۰۰۰
	جمع	۱۲/۸۰۰/۰۰۰	۱۲/۸۰۰/۰۰۰

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ناصری و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه		۱۲/۲۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰ ۷۰۰/۰۰۰ ۱۰۰/۰۰۰ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ۱۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ۶/۰۰۰/۰۰۰
			حساب‌های دریافتی اسناد دریافتی پیش پرداخت بیمه موجودی کالا ملزومات اداری وسایل اداری ساختمان بستن حساب‌های دارایی به حساب تصفیه			
۲			ذخیره مطالبات مشکوک الوصول استهلاک انباشته وسایل اداری استهلاک انباشته ساختمان حساب تصفیه بستن حساب ذخایر به حساب تصفیه		۱۰۰/۰۰۰ ۸۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰	۲/۴۰۰/۰۰۰
۳			صندوق حساب تصفیه دریافت بخشی از مطالبات		۷۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰
۴			صندوق حساب تصفیه دریافت بخشی از اسناد دریافتی		۶۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰
۵			صندوق حساب تصفیه دریافت بخشی از پیش پرداخت بیمه		۸۰/۰۰۰	۸۰/۰۰۰
۶			صندوق حساب تصفیه فروش موجودی کالا		۳/۵۰۰/۰۰۰	۳/۵۰۰/۰۰۰

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ناصری و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۷			صندوق فروش ملزومات اداری		۷۰/۰۰۰	۷۰/۰۰۰
۸			صندوق فروش وسایل اداری		۱/۷۰۰/۰۰۰	۱/۷۰۰/۰۰۰
۹			صندوق اسناد پرداختی فروش ساختمان		۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۵۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰
۱۰			صندوق حساب تصفیه پرداخت هزینه‌های تصفیه		۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
۱۱			صندوق حساب‌های پرداختی تسویه حساب‌های پرداختی		۱/۴۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۰/۰۰۰
۱۲			حساب تصفیه سرمایه ناصری سرمایه سعیدی سرمایه توانا بستن مانده حساب تصفیه به سرمایه شرکا		۳۵۰/۰۰۰	۱۴۰/۰۰۰ ۱۴۰/۰۰۰ ۷۰/۰۰۰
۱۳			صندوق سرمایه ناصری سرمایه سعیدی سرمایه توانا		۳/۱۴۰/۰۰۰ ۲/۱۴۰/۰۰۰ ۱/۵۷۰/۰۰۰	۶/۸۵۰/۰۰۰

حساب‌های دریافتی

① ۸۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰ ②
-----------	-----------

اسناد دریافتی

① ۷۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰ ②
-----------	-----------

ملزومات اداری

① ۱۰۰/۰۰۰	② ۱۰۰/۰۰۰

موجودی کالا

① ۳/۰۰۰/۰۰۰	② ۳/۰۰۰/۰۰۰

پیش پرداخت بیمه

① ۱۰۰/۰۰۰	② ۱۰۰/۰۰۰

ساختمان

① ۶/۰۰۰/۰۰۰	② ۶/۰۰۰/۰۰۰

وسایل اداری

① ۱/۵۰۰/۰۰۰	② ۱/۵۰۰/۰۰۰

استهلاک انباشته ساختمان

① ۱/۵۰۰/۰۰۰	② ۱/۵۰۰/۰۰۰

استهلاک انباشته وسایل اداری

① ۸۰۰/۰۰۰	② ۸۰۰/۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول

① ۱۰۰/۰۰۰	② ۱۰۰/۰۰۰

سرمایه ناصری

① ۳/۰۰۰/۰۰۰	② ۳/۱۴۰/۰۰۰
③ ۱۴۰/۰۰۰	

اسناد پرداختنی

① ۲/۵۰۰/۰۰۰	② ۲/۵۰۰/۰۰۰

حساب های پرداختنی

① ۱/۴۰۰/۰۰۰	② ۱/۴۰۰/۰۰۰

سرمایه توانا

① ۱/۵۰۰/۰۰۰	② ۱/۵۷۰/۰۰۰
③ ۷۰/۰۰۰	

سرمایه سعیدی

① ۲/۰۰۰/۰۰۰	② ۲/۱۴۰/۰۰۰
③ ۱۴۰/۰۰۰	

حساب تصفیه

① ۲/۴۰۰/۰۰۰	② ۱۲/۲۰۰/۰۰۰
③ ۷۰۰/۰۰۰	④ ۱/۰۰۰/۰۰۰
⑤ ۶۰۰/۰۰۰	⑥ ۳۵۰/۰۰۰
⑦ ۸۰/۰۰۰	
⑧ ۳/۵۰۰/۰۰۰	
⑨ ۷۰/۰۰۰	
⑩ ۱/۷۰۰/۰۰۰	
⑪ ۴/۵۰۰/۰۰۰	
⑫ ۱۳/۵۵۰/۰۰۰	⑬ ۱۳/۵۵۰/۰۰۰

حساب صندوق

① ۱/۰۰۰/۰۰۰	مانده ۶۰۰/۰۰۰
② ۱/۴۰۰/۰۰۰	③ ۷۰۰/۰۰۰
④ ۶/۸۵۰/۰۰۰	⑤ ۶۰۰/۰۰۰
	⑥ ۸۰/۰۰۰
	⑦ ۲/۵۰۰/۰۰۰
	⑧ ۷۰/۰۰۰
	⑨ ۱/۷۰۰/۰۰۰
	⑩ ۲/۰۰۰/۰۰۰
⑪ ۹/۲۵۰/۰۰۰	⑫ ۹/۲۵۰/۰۰۰

۱- آیا ممکن است زیان شرکا در شرکت تضامنی، از میزان سهم‌الشرکه آن‌ها در شرکت تجاوز کند؟ توضیح

دهید.

۲- آزادی و رادپور، می‌خواهند یک شرکت تضامنی تشکیل دهند که در آن آزادی به طور تمام وقت و رادپور به طور نیمه وقت اشتغال داشته باشند. در صورتی که در شرکت‌نامه، ترتیب دیگری برای تقسیم سود پیش‌بینی نشده باشد، شرکا، به چه نسبتی در سود و زیان شرکت سهیم خواهند بود؟ توضیح دهید.

۳- یکی از شرکای یک شرکت تضامنی در شرف تأسیس، دارایی‌های زیر را از مؤسسه قبلی خود به عنوان قسمتی از سهم‌الشرکه، به شرکت جدید عرضه کرده است:

الف - اثاثه اداری به بهای تمام شده ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال.

ب - اتومبیل به بهای تمام شده ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۳۵۰/۰۰۰ ریال.

ج - مطالبات از اشخاص ثالث به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال.

شرکا موافقت کردند که اثاثه اداری به قیمت دفتری و اتومبیل به بهای ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردد و صد درصد از مطالبات فوق قابل وصول تلقی شود.

به نظر شما دارایی‌های فوق چگونه باید در دفاتر شرکت جدید ثبت شود؟

۴- به نظر شما چه عواملی باید در تقسیم سود و زیان بین شرکای یک شرکت تضامنی، در نظر گرفته شود؟

۵- یکی از شرکای یک شرکت تضامنی، مایل است سهم‌الشرکه خود را به برادرش واگذار کند.

الف - آیا این امر منطبق با قانون تجارت است؟

ب - آیا سایر شرکا، ملزم به پذیرفتن شریک جدید هستند؟

ج - آیا خروج شریک مذکور از شرکت باعث انحلال شرکت می‌شود؟

۶- چه تفاوتی بین ورود یک شریک جدید به شرکت در دو حالت زیر وجود دارد؟

الف - از طریق خرید سهم‌الشرکه از شرکای موجود

ب - از طریق آوردن سرمایه به شرکت

۷- علوی و نوری، به طور مساوی در سود و زیان یک شرکت تضامنی سهیم‌اند و مانده حساب سرمایه آن‌ها،

به ترتیب ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال است. علوی با موافقت نوری نیمی از سهم‌الشرکه خود را به

شیروانی می‌فروشد. در هر یک از دو حالت زیر، چه ثبتی در دفتر روزنامه شرکت باید انجام شود:

الف - اگر قیمت فروش ۲/۱۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

ب - اگر قیمت فروش ۲/۶۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

۸- چرا هنگام ورود شریک جدید به شرکت تضامنی، دارایی‌های شرکت مورد تجدید ارزیابی قرار می‌گیرد؟

۹- هنگام انحلال شرکت تضامنی:

الف - سود و زیان ناشی از تصفیه شرکت، چگونه بین شرکا تقسیم می‌شود؟

ب - مانده وجوه نقد پس از پرداخت بدهی‌های شرکت، چگونه بین شرکا تقسیم می‌شود؟

۱۰- بهمنی و الهامی، که به طور مساوی در سود و زیان یک شرکت تضامنی سهیم‌اند، تصمیم به انحلال

شرکت می‌گیرند. مانده حساب سرمایه آن‌ها به ترتیب ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال است. پس از فروش

کلیه دارایی‌های غیرنقدی و پرداخت بدهی‌ها، موجودی نقدی شرکت ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است.

مطلوب است :

الف - محاسبه سود یا زیان ناشی از تصفیه شرکت

ب - نحوه تقسیم سود یا زیان حاصله بین شرکا

ج - نحوه تقسیم وجوه نقد باقی مانده بین شرکا

۱۱- رهامی، حیدری و طاهری، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که در سود و زیان شرکت به ترتیب به نسبت های ۲، ۲ و ۱ سهام اند. پس از تقسیم زیان های ناشی از تصفیه شرکت، حساب سرمایه رهامی دارای مانده بدهکار به مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال گردید. چنانچه رهامی به علت ورشکستگی قادر به پرداخت بدهی خود نباشد، زیان حاصل را چه کسانی و به چه ترتیبی، تحمیل خواهند کرد؟

پرسش های چهار گزینه ای

۱- جمع منافع شریکی، طی یک دوره ۳۵۰/۰۰۰ و مانده حساب او در اول دوره ۸۰/۰۰۰ بدهکار و در آخر دوره ۱۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار بوده است. برداشت های وی در آن دوره چقدر است؟

الف - ۳۷۰/۰۰۰

ب - ۳۳۰/۰۰۰

ج - ۱۷۰/۰۰۰

د - ۱۵۰/۰۰۰

۲- عنوان بستانکار ثبت «واگذاری» سرقفلی شرکت تضامنی در هنگام تصفیه به یکی از شرکا چیست؟

الف - سرمایه شریک

ب - صندوق

ج - سرقفلی

د - هیچ کدام

۳- در صورت خروج شریک از شرکت تضامنی، از کدام یک از اقلام زیر، سهمی به او تعلق می گیرد؟

الف - اندوخته ها

ب - سود تا تاریخ خروج

ج - افزایش حاصل از ارزیابی مجدد دارایی های غیرنقدی

د - هر سه مورد فوق

۴- ۴۰۰/۰۰۰ ریال از اسناد دریافتی یک شرکت تضامنی در تاریخ تصفیه، واگذار و بابت آن ۳۸۰/۰۰۰

ریال دریافت می شود. مبلغ مابه التفاوت چه تغییری ایجاد می کند؟

الف - افزایش در حساب هزینه کارمزد

ب - کاهش حساب اسناد دریافتی

ج - کاهش در حساب تصفیه

د - افزایش در حساب صندوق

۵- با ورود شریک جدید به صورت خرید قسمتی از سهم شرکت یکی از شرکای قدیمی، مانده چه حسابی

تغییر می کند؟

الف - سرمایه

ب - سرقفلی

ج - سرمایه شریک قدیمی

د - اندوخته

۶- مانده بدهکار حساب جاری شریکی در اول سال ۶۰/۰۰۰ ریال بوده است. اگر سهم سود او در آن سال

۱۵۰/۰۰۰ ریال بوده و ۱۴۰/۰۰۰ ریال نیز کالا برداشت نموده باشد، مانده حساب جاری او در ترازنامه پایان سال

چه مبلغی است؟

الف - بدهکار ۵۰/۰۰۰

ب - بدهکار ۲۰۰/۰۰۰

ج - بستانکار ۱۰/۰۰۰

د - بستانکار ۹۰/۰۰۰

۷- حساب جاری شریک شرکت تضامنی، در کدام یک از موارد زیر بستانکار می‌گردد؟

الف - برداشت کالا

ب - برداشت وجه نقد

ج - منظور کردن سهم او از سود شرکت

د - پرداخت سهم سود او از شرکت

۸- سود یک شرکت تضامنی، از اول سال تا تاریخ $\frac{1}{3} \times \frac{1}{3} \times 13$ که شریکی از شرکا فوت کرده (و در $\frac{1}{4}$

سود و زیان سهمیم بوده است) معادل $\frac{1}{8000000}$ ریال برآورد شده است. سهم سود او چقدر است؟

الف - $\frac{400}{10000}$

ب - $\frac{450}{10000}$

ج - $\frac{600}{10000}$

د - $\frac{675}{10000}$

۹- کدام حساب زیر منجر به کاهش سهم الشرکه شریک خارج شده می‌گردد؟

الف - کاهش ارزیابی مجدد دارایی‌های شرکت ب - برداشت‌های وی

ج - مانده بدهکار جاری او

د - هر سه مورد

۱۰- در کدام ثبت زیر، حساب تصفیه بدهکار می‌شود؟

الف - فروش سرففلی

ب - بستن اندوخته

ج - بستن سود تصفیه

د - فروش ساختمان

۱۱- حسنی و حسینی که به نسبت $\frac{4}{5}$ و $\frac{1}{5}$ در سود و زیان یک شرکت تضامنی شریک هستند موافقت

می‌کنند که ضمن دریافت مبلغی از علوی او را در $\frac{1}{6}$ سود و زیان شریک کنند. پس از ورود علوی، نسبت سهم

سود حسینی کدام است؟

الف - $\frac{1}{6}$

ب - $\frac{3}{6}$

ج - $\frac{2}{6}$

د - $\frac{4}{6}$

۱۲- رضایی و وفایی در سود و زیان به نسبت $\frac{2}{3}$ و $\frac{1}{3}$ سهمیم‌اند. حمیدی به عنوان شریک جدید وارد

شرکت شده است و در $\frac{1}{4}$ سود و زیان شرکت سهمیم می‌باشد. نسبت جدید مشارکت رضایی و وفایی در شرکت

چقدر است؟

الف - $\frac{3}{4}$ و $\frac{1}{4}$

ب - $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{4}$

ج - $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{4}$

د - $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{4}$

۱۳- در شرکت تضامنی، کدام یک از موارد زیر صدق می‌کند؟

الف - شرکا به نسبت سرمایه، به کل بدهی شرکت تعهد دارند.

ب - هر یک از شرکا، نسبت به کل بدهی شرکت تعهد دارند.

ج - شرکا به نسبتی که در سود و زیان سهمیم هستند به کل بدهی تعهد دارند.

د - هیچ کدام

۱۴- هنگام بستن حساب تقسیم سود در شرکت‌های تضامنی، چه حسابی بستانکار می‌شود؟

الف - حساب سرمایه

ب - حساب سود و زیان انباشته

ج - جاری شرکا

د - هیچ کدام

۱۵- در هنگام تصفیه شرکت تضامنی، مانده بدهکار حساب جاری شرکا، به کدام حساب زیر بسته

می شود؟

- الف - به حساب بانک
ب - به حساب تصفیه
ج - به حساب سرمایه
د - تقسیم سود
- ۱۶ - حساب تصفیه به حساب بسته می شود.
- الف - سرمایه
ب - برداشت
ج - تقسیم سود
د - صندوق
- ۱۷ - در هنگام تصفیه شرکت تضامنی، چنانچه بخشی از دارایی ها به شرکا واگذار شود، حساب
به مبلغ بدهکار می شود.
- الف - تصفیه، قیمت تمام شده
ب - تصفیه، قیمت توافق شده
ج - تقسیم سود، قیمت توافق شده
د - جاری شرکا، قیمت توافق شده
- ۱۸ - بهروزی و بهرامی در یک شرکت تضامنی به نسبت $\frac{2}{3}$ و $\frac{1}{3}$ سهام هستند. آنان مقرر کرده اند در سال ۵٪ سود تضمین شده به سرمایه آن ها تعلق گیرد.
- اگر سرمایه بهروزی ۶/۰۰۰/۰۰۰ و سرمایه بهرامی ۷/۰۰۰/۰۰۰ و سود سال جاری معادل ۹۱۱/۰۰۰ ریال باشد، سهم سود هر شریک چقدر است؟
- الف - حساب تقسیم سود و زیان (بدهکار) ۸۹۸/۰۰۰، بستانکار - حساب جاری بهروزی ۴/۶۵۳/۰۰۰، بستانکار - حساب جاری بهرامی، ۴۳۲/۷۰۰
- ب - بدهکار - حساب تقسیم سود ۷/۲۲۰/۰۰۰، بستانکار - حساب جاری بهروزی ۳۸۲/۷۰۰، بستانکار - حساب جاری بهرامی ۵۱۵/۳۰۰
- ج - بدهکار - تقسیم سود ۵۳۱/۰۰۰، بستانکار - حساب جاری بهروزی ۳۵۴/۲۰۰، بستانکار - حساب جاری بهرامی ۱۷۷/۰۰۰
- د - هیچ کدام

تمرینات فصل

- ۱- بهادری و شیرازی با تبدیل مؤسّسات خود، یک شرکت تضامنی تأسیس کردند. شیرازی دارایی های زیر را به عنوان سهم شرکت خود در شرکت جدید عرضه کرده است:
- وجه نقد: ۵۵۰/۰۰۰ ریال - حساب های دریافتی: ۳/۲۵۰/۰۰۰ ریال - موجودی کالا: ۲/۲۵۰/۰۰۰ ریال - دارایی های ثابت به بهای تمام شده ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال.
- طبق توافق بین شرکا:
- الف - موجودی کالا به مبلغ ۲/۴۲۵/۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.
ب - دارایی های ثابت به مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شد.
مطلوب است ثبت سرمایه گذاری شیرازی در دفتر روزنامه شرکت جدید.
- ۲- امیری و حسینی با سرمایه های به ترتیب ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال در یک شرکت تضامنی شریک اند. سهم سود هر یک را از سود ویژه شرکت به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال در هر یک از حالات زیر تعیین کنید.
- الف - هیچ ترتیبی در مورد تقسیم سود و زیان در شرکت نامه پیش بینی نشده است.

ب - طبق شرکت نامه، ابتدا سودی به نرخ ۸ درصد در سال، نسبت به سرمایه شرکا محاسبه و باقی مانده سود به نسبت ۲ و ۱ بین امیری و حسینی تقسیم شود.

ج - طبق شرکت نامه، به امیری و حسینی به ترتیب مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال حقوق در سال تعلق گیرد و باقی مانده سود به طور مساوی بین آن ها تقسیم شود.

د - در شرکت نامه مقرر شود که ابتدا سودی به نرخ ۸ درصد در سال، نسبت به سرمایه شرکا، محاسبه و سپس به شرح بند (ج) فوق عمل شود.

توضیح: سود ویژه فوق، قبل از کسر حقوق سالانه شرکا می باشد.

۳- مانده حساب سرمایه حامدی و فرهادی در اول فروردین ماه ۱۳×× به ترتیب ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است و در شرکت نامه ترتیب خاصی برای تقسیم سود و یا زیان، پیش بینی نشده است. سود سال ۱۳×× شرکت ۴۵۰/۰۰۰ ریال است.

مطلوب است ثبت های لازم در دفتر روزنامه شرکت در مورد تقسیم سود بین شرکا.

۴- در شرکت تضامنی فنایی و شرکا، مانده حساب سرمایه فنایی و رحمتی به ترتیب ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. در تاریخ اول خردادماه، امیری و فوادی به عنوان شرکای جدید وارد شرکت می شوند. امیری یک سوم از سهم شرکت فنایی را به مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال و یک پنجم از سهم شرکت رحمتی را به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری می کند و فوادی مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بابت سهم شرکت به شرکت می پردازد.

مطلوب است :

الف - ثبت عملیات لازم در دفتر روزنامه شرکت در مورد شرکای جدید.

ب - محاسبه مانده حساب سرمایه هر یک از شرکا پس از ورود شرکای جدید.

۵- فاطمی و حیدری، شرکای یک شرکت تضامنی، تصمیم به انحلال شرکت خود می گیرند. آنان به طور مساوی در سود و زیان شرکت سهیم اند و مانده حساب سرمایه شان به ترتیب ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. مانده وجوه نقدی پس از فروش دارایی ها و پرداخت بدهی های شرکت ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. مطلوب است تقسیم وجوه نقدی باقی مانده بین شرکا.

۶- مانده حساب سرمایه نادری، بهاری و روزبهانی، شرکای یک شرکت تضامنی که به ترتیب به نسبت های ۲ و ۱ در سود و زیان سهیم اند به ترتیب ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال، ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و جمع بدهی های شرکت در همان تاریخ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. شرکا تصمیم می گیرند شرکت را منحل کنند. پس از فروش دارایی ها مشخص می شود که وجوه نقد شرکت تکافوی پرداخت کلیه بدهی ها به استثنای طلب یکی از بستانکاران به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال را می نماید. در صورتی که شرکا کسری را پردازند، مطلوب است نحوه تسویه بدهی های شرکت.

مسائل فصل

۱- بهاری و شوقی، تصمیم به تشکیل یک شرکت تضامنی گرفته اند. قرار است بهاری ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و شوقی ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال نقداً در شرکت سرمایه گذاری کنند و بهاری به طور تمام وقت و شوقی به طور نیمه وقت (یک دوم ساعات کار) در مؤسسه مشغول به کار شوند. طرح های زیر برای تقسیم سود مورد بررسی است :

۱/۱ - به طور مساوی. ۱/۲ - به نسبت سرمایه. ۱/۳ - به نسبت زمان اشتغال در شرکت. ۱/۴ - احتساب

۸ درصد سود نسبت به سرمایه اولیه و تقسیم باقی مانده به نسبت های ۳ و ۲ برای بهاری و شوقی. (۱/۵) احتساب سود به نرخ ۸ درصد نسبت به سرمایه اولیه و منظور کردن پاداش سالانه به ترتیب به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال (بهاری) و ۷۵۰/۰۰۰ ریال (شوقی) و تقسیم بقیه سود به طور مساوی بین آن ها.
 مطلوب است تقسیم سود ویژه با فرض این که سود ویژه، اولاً، ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و، ثانیاً، ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

۲- یوسفی و رسولی، در اول شهریور سال ۱۳×× یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند. سهم شرکتی یوسفی مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین شده است. قرار است یوسفی قسمتی از دارایی ها و بدهی های مؤسسه قبلی خود را به شرکت جدید منتقل کند و معادل مابه التفاوت ارزش دارایی ها و بدهی های مذکور، تا مبلغ سهم شرکتی مقرر، وجه نقد به صندوق شرکت پردازد.

ارزش دفتری دارایی ها و بدهی های مذکور و ارزش مورد توافق آن ها به شرح زیر است :

ارزش دفتری — ریال	ارزش مورد توافق — ریال	
۱/۲۷۰/۰۰۰	۱/۲۷۰/۰۰۰	حساب های دریافتی
۶۰/۰۰۰	۸۵/۰۰۰	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۲/۱۰۰/۰۰۰	۲/۲۳۵/۰۰۰	موجودی کالا
۳/۷۵۰/۰۰۰	۱/۹۵۰/۰۰۰	دارایی های ثابت
۱/۷۵۰/۰۰۰	—	استهلاک انباشته
۸۶۰/۰۰۰	۸۶۰/۰۰۰	حساب های پرداختی
۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی

همچنین، توافق می شود که سرمایه گذاری رسولی در شرکت جدید شامل کالا به ارزش ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و وجه نقد به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد. در شرکت نامه، ترتیبات زیر برای تقسیم سود و زیان پیش بینی شده است.
 الف — محاسبه ۶ درصد سود نسبت به سرمایه اولیه شرکا.

ب — محاسبه حقوق سالانه به مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال (یوسفی) و ۱/۳۵۰/۰۰۰ ریال (رسولی) و تقسیم سود باقی مانده به طور مساوی بین آن ها.

۱- ثبت های لازم را در مورد سرمایه گذاری شرکا در دفتر روزنامه شرکت جدید انجام دهید.

۲- سود ویژه شرکت در پایان سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳××، مبلغ ۳۵/۴۰۰/۰۰۰ ریال و برداشت یوسفی و رسولی طی سال مذکور به ترتیب ۷۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۴۵۰/۰۰۰ ریال بود. ثبت های لازم را برای بستن حساب سود و زیان و تقسیم سود بین شرکا در دفتر روزنامه انجام دهید و مانده حساب جاری شرکا را در پایان سال تعیین کنید.

۳- موسوی، بخشنده و محمدی، شرکای شرکت تضامنی موسوی و شرکا که در سود و زیان به نسبت ۳ و ۲ و ۲ سهم اند در تاریخ اول آذر ۱۳×× تصمیم به انحلال شرکت خود گرفتند. مانده حساب سرمایه شرکا در آن تاریخ، به ترتیب مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال، موجودی نقدی ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ارزش دفتری سایر دارایی ها ۱۵/۵۰۰/۰۰۰ ریال و جمع بدهی های شرکت، ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال بود.

با توجه به هر یک از مفروضات زیر، ثبت‌های لازم را در مورد عملیات تصفیه شرکت بنویسید.
الف - سایر دارایی‌ها به مبلغ ۱۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود.

ب - سایر دارایی‌ها به مبلغ ۸/۵۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود.

پ - سایر دارایی‌ها به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها با تخفیف ۱۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود. پس از پرداخت وجه نقد موجود به شرکا، شریکی که مانده حساب سرمایه او بدهکار است، بدهی خود را به شرکت پرداخت کند و مبلغ مذکور نیز بین شرکا تقسیم شود.

۴- ترازنامه شرکت تضامنی مقدسی و اسدی که شرکا به نسبت $\frac{3}{4}$ و $\frac{1}{4}$ در سود و زیان سهام می‌باشند،

به شرح زیر است:

ترازنامه شرکت تضامنی مقدسی و اسدی

۱۳۰۰/۱۲/۲۹

بدهی‌های جاری:		دارایی‌های جاری:	
	حساب‌های پرداختی	۱۰۰/۰۰۰	صندوق
۶۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۲۰۰/۰۰۰	حساب‌های دریافتی
		۱۵۰/۰۰۰	ذخیره مطالبات م. م
		۱۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
			<u>دارایی‌های ثابت:</u>
	جاری شرکا:	۴۰۰/۰۰۰	زمین
	مقدسی	۱/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۱۰۰/۰۰۰	اسدی	۸۰۰/۰۰۰	استهلاک انباشته
	<u>حقوق شرکا:</u>	۵۰۰/۰۰۰	ماشین آلات
	سرمایه شرکا:	۴۰۰/۰۰۰	استهلاک انباشته
	مقدسی		
۱/۳۰۰/۰۰۰	اسدی		
			<u>سایر دارایی‌ها:</u>
	تقسیم سود	۱۵۰/۰۰۰	سرقفلی
۱۰۰/۰۰۰			
<u>۲/۱۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی‌ها و سرمایه شرکا	<u>۲/۱۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی‌ها

شرکا موافقت کردند که عادلخانی را طبق شرایط زیر در شرکت وارد کنند:

۱- عادلخانی، مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ ریال سرمایه به شرکت وارد نموده، در $\frac{1}{8}$ سود و زیان سهام گردد.

۲- عادلخانی، مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال بابت سهم سرقفلی خود پرداخت کند و این مبلغ در شرکت باقی

بماند.

۳- موجودی کالا به مبلغ ۱۲۰/۰۰۰ ریال، ماشین‌آلات ۴۰۰/۰۰۰ ریال، ساختمان ۷۰۰/۰۰۰ ریال، زمین ۶۰۰/۰۰۰ ریال شرکت ارزیابی گردد. مطلوب است:

الف - تعیین نسبت تقسیم سود و زیان در شرکت جدید

ب - ثبت تعدیلات لازم در دفاتر روزنامه و کل، با فرض این که عادلخانی، کلیه تعهدات خود را انجام داده

باشد.

پ - تهیه ترازنامه شرکت پس از ورود شریک جدید.

۵- ترازنامه شرکت تضامنی دوانی و شرکا در پایان سال ۱۳×۲ به شرح زیر می‌باشد:

شرکت تضامنی دوانی و شرکا

ترازنامه

به تاریخ ۱۳/۲۹/۱۳×۲

۱/۷۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۴/۰۰۰/۰۰۰	صندوق
۱/۵۰۰/۰۰۰	سرمایه دوانی	۱/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۲/۸۰۰/۰۰۰	سرمایه خالدی	۵/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۲/۷۰۰/۰۰۰	سرمایه اکبری	۱/۸۰۰/۰۰۰	ماشین‌آلات
۲/۵۰۰/۰۰۰	سود تقسیم نشده سال ۱۳×۲	۱/۲۰۰/۰۰۰	استهلاک انباشته
۱۱/۲۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه شرکا	۱۱/۲۰۰/۰۰۰	جمع دارایی‌ها

در شرکت‌نامه موافقت شده است که آقای دوانی مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان حق مدیریت دریافت دارد و به سرمایه شرکا ۱۰٪ بهره تعلق گیرد و باقی مانده سود، به نسبت مساوی بین شرکا تقسیم شود.

پس از تقسیم سود و انتقال سود هر یک به حساب جاری آنان، شرکا تصمیم می‌گیرند که آقای امانی را با سرمایه ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و شرایط زیر به عنوان شریک جدید بپذیرند:

۱- تقسیم سود در شرکت جدید به نسبت سرمایه باشد و امانی سرمایه خود را نقداً بپردازد.

۲- موجودی کالا به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ماشین‌آلات به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شود.

۳- اثرات ناشی از تجدید ارزیابی‌ها، به حساب جاری شرکا به نسبت سرمایه آن‌ها منتقل شود.

۴- مانده حساب جاری شرکای قبلی نقداً به آن‌ها پرداخت گردد.

مطلوب است:

۱- تهیه جدول تقسیم سود در شرکت قبلی و انتقال سهم هر یک از شرکا به حساب جاری آن‌ها.

۲- ثبت تعدیلات فوق و ورود آقای امانی به شرکت در دفتر روزنامه و کل.

۳- تهیه ترازنامه شرکت جدید.

بخش دوم

حسابداری شرکت‌های سهامی

آشنایی با شرکت‌های سهامی

هدف‌های رفتاری: در پایان این فصل از فراگیر انتظار می‌رود:

- ۱- خصوصیات شرکت‌های سهامی را بیان نماید.
- ۲- انواع شرکت‌های سهامی را توضیح دهد.
- ۳- نحوه پذیره‌نویسی سهام در شرکت سهامی عام را بیان نماید.
- ۴- مشخصات شرکت سهامی خاص را شرح دهد.
- ۵- اساسنامه شرکت‌های سهامی را توضیح دهد.
- ۶- سرمایه شرکت‌های سهامی، نحوه پرداخت آن، افزایش و کاهش آن را بیان نماید.

۱-۴- مقدمه

به موجب اصلاحی قانون تجارت، مصوب ۱۳۴۷ «شرکت سهامی شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آنهاست» و طبق همین قانون «شرکت سهامی، شرکت بازرگانی محسوب می‌شود ولو این که موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد.»

در شرکت سهامی عده شرکا نباید از سه نفر کمتر باشد.

طبق قانون یاد شده، حداقل میزان سرمایه نیز یک میلیون ریال در شرکت‌های سهامی خاص و پنج میلیون ریال در سهامی

عام است. بنابراین، مشخصات ویژه این نوع شرکت‌ها عبارت است از:

- ۱- سرمایه به سهام مساوی تقسیم شده باشد.
- ۲- مسئولیت دارندگان سهام فقط محدود به سهام آنهاست.
- ۳- کلیه عملیات شرکت، بازرگانی محسوب است.
- ۴- عده شرکا کمتر از سه نفر نخواهد بود.
- ۵- سرمایه شرکت از مبلغ معینی نباید کمتر باشد.

۲-۴- تقسیم سرمایه به سهام

مسلم است شرکت سهامی مانند سایر شرکت‌ها باید دارای سرمایه باشد و اساس کار هر شرکت تجاری، سرمایه است. منتهی در این قسم شرکت‌ها سرمایه باید به قسمت‌های مساوی تقسیم شده باشد و هر قسمت را «سهام» می‌گویند. اگر شرکتی دو میلیون ریال سرمایه دارد باید به هزار سهم دو هزار ریالی و یا پانصد سهم چهار هزار ریالی تقسیم شده باشد و چنین شرکتی نمی‌تواند یک میلیون ریال از سرمایه خود را به ۵۰۰ سهم دو هزار ریالی و بقیه را مثلاً به ۲۵۰ سهم چهار هزار ریالی تقسیم نماید. در این گونه شرکت‌ها، سهامداران لازم نیست که هر یک فقط یک سهم داشته باشند بلکه هر سهامدار می‌تواند به هر مقدار

دلخواه سهم خریداری نماید. مثلاً در شرکتی که سرمایه آن به یک صد سهم تقسیم شده است ممکن است یک سهامدار هفتاد سهم و سهامدار دیگر بیست سهم و بقیه سهامداران هر کدام یک سهم یا دو سهم داشته باشند.

۳-۴- مسئولیت دارندگان سهام

در شرکت‌های سهامی، سهامداران به میزان سهام متعلق به خود، مسئول هستند و زاید بر آن مسئولیتی ندارند و اگر شرکت به نحوی متضرر گردد که علاوه بر سرمایه، مبلغی هم بدهکار شود، صاحبان سهام ملزم به پرداخت دیون شرکت نخواهند بود. اگر شرکتی که سرمایه آن دو میلیون ریال است ورشکست شود به نحوی که پانصد هزار ریال با احتساب سرمایه کسری ایجاد شود، طلبکاران حق مطالبه از سهامداران را نخواهند داشت زیرا شخصیت و اعتبار سهامداران، به هیچ وجه در شرکت دخالتی ندارد. تعداد سهامداران: در شرکت سهامی خاص، تعداد شرکا نباید از سه نفر کمتر باشد. این رقم در شرکت سهامی عام، حداقل پنج نفر است.

تعیین حداقل تعداد سهامداران به سه یا پنج نفر، برای تطبیق با سایر مقررات شرکت‌های سهامی است. زیرا به موجب قانون تجارت «شرکت سهامی به وسیله هیئت مدیره‌ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده‌اند و کلاً یا بعضاً قابل عزل می‌باشند اداره خواهد شد. عده اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی خاص و عام به ترتیب نباید از سه یا پنج نفر کمتر باشد.» بنابراین در شرکت سهامی عام، تعداد شرکا نباید کمتر از ۵ نفر باشد.

۴-۴- انواع شرکت‌های سهامی

قانون تجارت، شرکت‌های سهامی را به دو نوع زیر تقسیم نموده است:

- ۱- شرکت سهامی عام
- ۲- شرکت سهامی خاص

۵-۴- شرکت سهامی عام

تعریف: شرکت سهامی عام، شرکتی است که مؤسسان آن قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم، تأمین می‌کنند. به این طریق که آنان، قبلاً حداقل بیست درصد سرمایه را خودشان تعهد کرده، حداقل سی و پنج درصد مبلغ تعهد شده را در حسابی به نام «شرکت در شرف تأسیس» در یکی از بانک‌ها سپرده‌گذاری می‌کنند و سپس اظهارنامه‌ای به ضمیمه طرح اساسنامه شرکت و طرح اعلامیه پذیره‌نویسی سهام، به مراجع ثبت شرکت‌ها تسلیم می‌نمایند. شرکت سهامی عام، کامل‌ترین نوع شرکت سهامی است که برای انجام امور تجاری و بازرگانی مهم تشکیل می‌شود که سرمایه فردی کفاف آن را نمی‌دهد.

فکر تأسیس هر شرکت ابتدا از ناحیه اشخاصی ایجاد می‌شود که به آن‌ها «مؤسسان» گفته می‌شود.

۱- ۴- ۵- مؤسسين: قبل از هر کار، مؤسسان باید حداقل بیست درصد سرمایه را تعهد نمایند و دست کم، سی و پنج درصد از مبلغ تعهد شده را نزد یکی از بانک‌ها در حسابی به نام «شرکت در شرف تأسیس» بسپارند. مثلاً در شرکتی از این دست که با سرمایه یکصد میلیون ریال تأسیس می‌شود مؤسسان باید حداقل بیست میلیون ریال آن را تعهد نموده، هفت میلیون ریال آن را که معادل سی و پنج درصد مورد تعهد است نقداً پرداخت کنند و در حساب جدیدی که به نام «شرکت سهامی در شرف تأسیس» می‌باشد (با قید اسم شرکت) نزد یکی از بانک‌های کشور به امانت گذارند.

«هرگاه تمام یا قسمتی از تعهد مؤسسان به صورت غیر نقد (مانند امتیاز یا ملک) باشد باید عین آن یا اسناد مالکیت آن را در

نزد همان بانکی که برای پرداخت مبلغ نقدی حساب باز شده است تودیع نمایند».

سپس اظهارنامه‌ای که معمولاً چایی و حاکی از موادی است که در قانون ذکر شده، به ضمیمه طرح اساس نامه و طرح اعلامیه پذیره نویسی سهام که به امضای کلیه مؤسسان رسیده باشد منضم به گواهی نامه بانک، دایر بر موجود بودن حساب سپرده و تسلیم مدارک مربوط به آورده‌های غیر نقدی در صورتی که تعهد مؤسسان به صورت غیر نقد باشد، به مرجع ثبت شرکت‌ها تسلیم نمایند. این مدارک باید به امضای مؤسسان رسیده باشد.

مراجع ثبت شرکت‌ها در تهران، اداره ثبت شرکت‌ها و در شهرستان‌ها دایره ثبت شرکت‌ها و در نقاطی که فاقد دایره ثبت شرکت‌ها باشد اداره ثبت اسناد محل خواهد بود.

مرجع ثبت شرکت‌ها پس از مطالعه اظهارنامه و ضمایم آن و تطبیق مندرجات آن با قانون، اجازه انتشار اعلامیه پذیره نویسی را صادر خواهد نمود.

مطالعه آزاد

۲- ۵- ۴- پذیره نویسی: تعهد پرداخت سهام را که از ناحیه اشخاص به عمل می‌آید، «پذیره نویسی» نامیده می‌شود. به موجب آگهی (که اصطلاح قانونی آن در این مورد «اعلامیه» است) اشخاصی که مایل به سرمایه گذاری در شرکت سهامی عام هستند دعوت می‌شوند تا با ملاحظه عملی که شرکت برای انجام آن تأسیس می‌شود و سرمایه‌ای که در نظر گرفته شده است و با اطلاع از سوابق و شخصیت مؤسسان در خرید سهام شرکت نمایند.

طرح اعلامیه مزبور باید شامل نکات زیر باشد:

۱- نام شرکت

۲- موضوع شرکت

۳- مرکز اصلی شرکت و شعب آن در صورتی که تأسیس شعبه مورد نظر باشد.

۴- مدت شرکت

۵- هویت کامل و اقامتگاه و شغل مؤسسان. (در صورتی که بعضی از آن‌ها در امور مربوط به موضوع شرکت تخصص یا اطلاعاتی داشته باشند ذکر آن به اختصار لازم است.)

۶- مبلغ سرمایه شرکت و تعیین مقدار نقد و غیر نقد آن به تفکیک و تعداد و نوع سهام. در مورد سرمایه غیر نقد (جنسی) تعیین مقدار و مشخصات و اوصاف و ارزش آن.

۷- در صورتی که مؤسسان مزایایی برای خود در نظر گرفته‌اند تعیین چگونگی و موجبات آن مزایا.

۸- تعیین درصدی از سرمایه که مؤسسان تعهد کرده و مبلغی که پرداخت کرده‌اند.

۹- ذکر هزینه‌هایی که مؤسسان تا آن موقع برای تدارک مقدمات تشکیل شرکت پرداخت کرده‌اند و برآورد هزینه‌های لازم تا شروع فعالیت شرکت.

۱۰- در صورتی که انجام موضوع شرکت قانوناً مستلزم موافقت مراجع خاصی باشد ذکر مشخصات اجازه نامه یا موافقت اصولی آن مرجع.

۱۱- ذکر حداقل سهامی که هنگام پذیره نویسی باید از سوی پذیره نویس تعهد شود و تعیین مبلغی از آن که باید مقارن پذیره نویسی، نقداً پرداخت گردد.

۱۲- ذکر شماره و مشخصات حساب بانکی که مبلغ نقدی سهام مورد تعهد باید به آن حساب پرداخت شود و تعیین مهلتی که اشخاص می‌توانند برای پذیره نویسی و پرداخت مبلغ نقدی، به بانک مراجعه کنند.

۱۳- تصریح به این که اظهارنامه مؤسسان به انضمام طرح اساس نامه برای مراجعه علاقه‌مندان به مرجع ثبت شرکت‌ها،

تسلیم شده است.

۱۴- ذکر نام روزنامه کثیرالانتشاری که هرگونه دعوت و اطلاعیه بعدی تا تشکیل مجمع عمومی مؤسس منحصراً در آن منتشر خواهد شد.

۱۵- چگونگی تخصیص سهام به پذیره‌نویسان.

۳-۵-۴- هزینه‌های تأسیس: برای تشکیل و ثبت شرکت سهامی، انجام هزینه‌هایی - از جمله هزینه‌های تهیه اساسنامه، حقوق ثبتی، حق تمبر، حق مشاوره‌های حقوقی و نظایر آن‌ها - ضروری است. این هزینه‌ها را «هزینه‌های تأسیس» می‌گویند. هزینه‌های تأسیس تحت سرفصل سایر دارایی‌ها، در ترازنامه درج و طبق قانون مالیات‌های مستقیم می‌توانند تا ده سال مستهلک شوند.

۴-۵-۴- مجمع عمومی مؤسس: با سپری شدن مهلتی که برای پذیره‌نویسی معین شده است و یا در صورتی که مدت پذیره‌نویسی تمدید شده باشد از انقضای مدت تمدید شده، مؤسسان حداکثر تا یک ماه به تعهدات پذیره‌نویسان رسیدگی و پس از احراز این که پرداخت تمام سرمایه شرکت تعهد گردیده و اقلأ سی و پنج درصد آن پرداخت شده، تعداد سهام هر یک از تعهدکنندگان را تعیین و اعلام می‌کنند و مجمع عمومی مؤسسان را دعوت می‌نمایند.

دعوت مجمع عمومی مؤسسان به این طریق خواهد بود که تاریخ تشکیل مجمع در روزنامه‌ای که در اعلامیه پذیره‌نویسی معلوم شده آگهی می‌شود و علاوه بر آن، به موجب دعوت‌نامه جداگانه، کلیه تعهدکنندگان سهام برای روز و ساعت معین دعوت می‌شوند و معمولاً دستور مجمع عمومی مؤسسان هم در آن قید می‌گردد.

مطالعه آزاد

۵-۵-۴- ثبت شرکت سهامی عام: اساس‌نامه‌ای که به تصویب مجمع مؤسس رسیده است به ضمیمه صورتجلسه مجمع و اعلامیه قبولی مدیران و بازرسان برای ثبت شرکت به مرجع ثبت شرکت‌ها تسلیم خواهد شد.

هرگاه تا شش ماه از تاریخ مراجعه قبلی مؤسسان به مرجع ثبت شرکت که طرح اساس‌نامه و اعلامیه پذیره‌نویسی را به مرجع مزبور تسلیم نموده‌اند، شرکت سهامی عام با تشریفات که ذکر شد به ثبت نرسد، با درخواست هر یک از مؤسسان یا پذیره‌نویسان، مرجع ثبت شرکت‌ها که اظهارنامه (قبلی) به آن تسلیم شده است گواهی‌نامه‌ای حاکی از عدم ثبت شرکت، صادر می‌کند و به بانکی که تعهد سهام و تأدیة وجوه در آن به عمل آمده است ارسال می‌دارد تا مؤسسان و پذیره‌نویسان به بانک مراجعه و تعهدنامه و وجوه پرداختی خود را مسترد دارند. در این صورت، هرگونه هزینه‌ای که برای تأسیس شرکت پرداخت شده باشد به عهده مؤسسان خواهد بود. بنابراین پذیره‌نویسانی که در اثر اعلامیه وجهی پرداخته‌اند بدون هیچ گونه هزینه، پول خود را دریافت خواهند داشت.

۶-۵-۴- مشخصات شرکت سهامی عام: این مشخصات که شرکت سهامی خاص فاقد آن است به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- در نام شرکت، قبل از اسم شرکت یا بلافاصله پس از آن کلمه «عام» اضافه می‌شود. مانند «شرکت سرمایه‌گذاری آینده‌نگر (سهامی عام)»

- ۲- قبل از تشکیل شرکت، قسمتی از سرمایه شرکت را با صدور اعلامیه پذیره‌نویسی در اختیار عموم می‌گذارند تا اشخاص با مراجعه به بانک‌ها در خرید آن اقدام کنند.

- ۳- سرمایه شرکت از پنج میلیون ریال نباید کمتر باشد.

- ۴- هیئت مدیره شرکت سهامی عام، کمتر از پنج نفر نخواهد بود.

- ۵- شرکت سهامی عام می‌تواند اوراق قرضه منتشر کند.

- ۶- شرکت می‌تواند سهام خود را برای فروش در بورس اوراق بهادار و بانک‌ها عرضه نماید.

- ۷- در شرکت سهامی عام نقل و انتقال سهام نمی‌تواند مشروط به موافقت مدیران شرکت یا مجمع عمومی صاحبان سهام باشد.
- ۸- در شرکت سهامی عام، مبلغ اسمی هر سهم نباید از ده هزار ریال بیشتر باشد.
- ۹- بازرسان شرکت سهامی عام باید دارای شرایط مخصوصی باشند.

۴-۶- شرکت سهامی خاص

شرکت سهامی خاص شرکتی است که تمام سرمایه آن از سوی مؤسسان تأمین گردیده است. چون تشکیل شرکت‌های سهامی عام با تشریفات که ذکر شد طولانی‌ست، قانون تجارت برای امور تجاری ساده‌تری که نیازمند شرکای کمتری است یک نوع شرکت سهامی مقرر داشته است که به شرح فوق «شرکت سهامی خاص» نامیده می‌شود.

در این قبیل شرکت‌ها، صدور اعلامیه پذیره‌نویسی وجود ندارد. تمام سرمایه از ناحیه مؤسسان تعهد و اقلأسی و پنج درصد آن در یکی از بانک‌ها به نام «شرکت در شرف تأسیس» در حساب مخصوصی سپرده می‌شود.

سرمایه شرکت سهامی خاص نباید کمتر از یک میلیون ریال باشد. در صورتی که به عللی، سرمایه شرکت تقلیل یابد، باید سهامداران در ظرف مدت یک سال آن را جبران و یا شرکت را به نوع دیگری از شرکت‌ها، از قبیل با مسئولیت محدود یا تضامنی تبدیل نمایند.

در نام شرکت باید کلمه «خاص» قبل از ذکر نام شرکت و یا بلافاصله پس از آن اضافه شود. مانند «شرکت سهامی خاص الوند» یا «شرکت سهامی امیر- خاص» و قید کلمه خاص باید در تمام اوراق شرکت ذکر گردد. زیرا این نوع شرکت‌ها در حقیقت نوعی شرکت سهامی خصوصی‌اند که مراجعه‌کنندگان باید اطلاع داشته باشند.

۱-۴-۶- مشخصات شرکت سهامی خاص: مشخصات شرکت سهامی خاص عبارت‌ست از:

- ۱- در نام شرکت، قبل از اسم شرکت یا بعد از آن کلمه «خاص» باید اضافه شود و این کلمه در کلیه نوشته‌های شرکت و آگهی‌ها باید رعایت گردد.
- ۲- سرمایه شرکت به وسیله خود مؤسسان تأمین می‌شود و آنان، حق صدور اعلامیه پذیره‌نویسی را ندارند.
- ۳- سرمایه شرکت حداقل یک میلیون ریال است.
- ۴- هیئت مدیره شرکت سهامی خاص حداقل سه نفر است.
- ۵- شرکت سهامی خاص حق انتشار اوراق قرضه را ندارد.
- ۶- شرکت سهامی خاص نمی‌تواند سهام خود را برای پذیره‌نویسی یا فروش در بورس اوراق بهادار یا توسط بانک‌ها عرضه نماید یا با انتشار آگهی یا هر نوع اقدام تبلیغاتی، برای فروش سهام خود مبادرت کند.

مطالعه آزاد

- ۲-۴-۶- تبدیل شرکت سهامی خاص به عام: شرکت سهامی خاص ممکن است در صورت تمایل صاحبان سهام، به شرکت سهامی عام تبدیل شود. در چنین موردی طبق قانون تجارت، رعایت چهار اصل زیر ضروری‌ست:
- ۱- موضوع تبدیل شرکت باید به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده برسد.
 - ۲- سرمایه شرکت به مبلغ پنج میلیون ریال رسیده باشد یا این که تصمیم گرفته شود که از طریق پذیره‌نویسی، سرمایه افزایش یابد.
 - ۳- دو سال تمام از تاریخ ثبت شرکت گذشته و دو ترازنامه آن به تصویب مجمع عمومی رسیده باشد.
 - ۴- اساسنامه شرکت بر اساس شرکت سهامی عام تنظیم یا اصلاح شود.

در این صورت، شرکت سهامی خاص باید ظرف یک‌ماه از تاریخ تصویب مجمع عمومی، صورتجلسه مجمع را به ضمیمه اساسنامه و دو ترازنامه و حساب سود و زیان که به تأیید حسابدار رسمی رسیده باشد و صورت‌داری شرکت اعم از منقول و

غیرمنقول و تقویم آن که مورد تأیید کارشناس رسمی وزارت دادگستری باشد ضمن اعلامیه‌ای به مرجع ثبت شرکت‌ها تسلیم نماید. مسلم است اعلامیه مذکور، مطابق قانون باید حاوی تمام نکات و مزایای شرکت، از قبیل نام و موضوع و سرمایه و دیون و تعهدات باشد که به تصویب و امضای صاحبان سهام رسیده باشد.

در صورتی که افزایش سرمایه به عمل آمده باشد مرجع ثبت شرکت‌ها، مراتب را در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های شرکت در آن درج می‌شود و یا دست کم در یک روزنامه کثیرالانتشار دیگر، آگهی می‌نماید.

هرگاه شرکت در نظر داشته باشد افزایش سرمایه خود را از طریق پذیره‌نویسی و شرکت مردم در خرید سهام افزایش دهد و به این مناسبت، قصد صدور اعلامیه پذیره‌نویسی داشته باشد، مجمع ثبت شرکت‌ها پس از رسیدگی به اعلامیه، اجازه انتشار آن را صادر می‌کند. در این صورت، مانند پذیره‌نویسی شرکت‌های سهامی عام، اعلامیه آن انتشار و اشخاص با مراجعه به بانک مربوط در خرید سهام اقدام می‌نمایند. تنها تفاوتی که با تعهد اشخاص در موقع تقاضای ثبت شرکت سهامی عام دارد این است که در این حالت، باید قیمت اسمی سهام نقداً پرداخت شود.

در چنین موردی، پس از رسیدگی هیئت مدیره و اعلام به ثبت شرکت‌ها، به شرح فوق و نشر آگهی از طرف اداره ثبت، شرکت سهامی خاص به شرکت سهامی عام تبدیل می‌شود.

۴-۷- اساسنامه

اساسنامه، مهم‌ترین سند شرکت سهامی و مدرکی است که چارچوب فعالیت شرکت به آن بستگی دارد. کلیه شرکت‌های سهامی، اعم از شرکت سهامی عام یا شرکت سهامی خاص، باید دارای اساسنامه باشند. اساسنامه، حدود اختیارات مجامع عمومی و هیئت مدیره را تعیین و تکلیف سود و زیان شرکت و مدت انحلال آن را معین می‌نماید. اساسنامه تابع نظر مؤسسان و اکثریت دارندگان سهام است.

۴-۸- نام شرکت

شرکت سهامی باید دارای نام مخصوصی باشد. زیرا نامیدن شرکت به نام سهامداران به علت این که مسئولیتی ندارند ممنوع است و چون هر شخص حقوقی مانند شخص حقیقی باید دارای نام باشد تا تشخیص داده شود از این رو، انتخاب نام برای شرکت، ضروری و از مبانی اولیه تشکیل آن است.

۴-۹- مرکز اصلی شرکت

مرکز اصلی شرکت، یکی از مواردی است که باید در اساسنامه نوشته شود و معمولاً مجامع عمومی و جلسات هیئت مدیره در آنجا تشکیل می‌گردد. مرکز شرکت، از سوی مجمع عمومی می‌تواند تغییر مکان داده شود.

۴-۱۰- موضوع شرکت

موضوع شرکت، هدفی است که شرکت برای آن تأسیس شده است. مثلاً شرکتی که برای تولید خودرو یا سرمایه‌گذاری در صنایع پتروشیمی تشکیل شده عمل «تولید خودرو» و یا «سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی» موضوع شرکت است.